2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

8. SINIF TÜRKÇE DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. **12 p**

Çocukluğumda evimizde hiçbir eşya kolay kolay **gözden çıkarılmazdı**. Mutfaktaki eski tencerelerin kulpları bile defalarca değiştirilirdi. Kırılan sandalyenin ayağı yapıştırılır, delinen çorabın topuğu örülür, düğmesi kopan gömleğe yenisi dikilirdi. Babaannem, “Ayağını yorganına göre uzat.” der, elindeki imkânı iyi kullanmanın da bir zenginlik olduğunu söylerdi.

Bugün ise bozulan bir eşyayı onarmak yerine yenisini almak çoğumuza daha kolay geliyor. Vitrinler her gün bize göz kırpıyor, “Eskisini at, beni al!” diye sesleniyor. Biz de bu çağrıya çoğu zaman **kulak veriyoruz** ve henüz işe yarayan eşyaları bile kolayca bir kenara atıyoruz.

Oysa tamir etmenin yalnızca para biriktirmekle ilgili olmadığını düşünüyorum. Bir eşyayı onarırken onun nasıl çalıştığını öğreniyor, sabretmeyi deniyoruz. Geçen ay bozulan masa lambamın önce fişini çektik, sonra babamla birlikte lambayı açtık. Kopmuş bir kabloyu bulup yeniden bağladığımızda lamba yandı. O küçük ışık, odamı değil sanki içimi aydınlattı.

Belki her şeyi tamir edemeyiz. Ama bir şeyi atmadan önce “Bunu onarabilir miyim?” diye sormak, hem doğaya hem de kendimize yapılmış bir iyiliktir. Çünkü atılan her eşya bir yerde çöp olarak birikiyor; onarılan her eşya ise bize yeni bir beceri kazandırıyor. Kim bilir, belki de çocuklarımıza bırakacağımız en güzel miras, eşyalarımızı onarma alışkanlığıdır.

Bu metnin türü nedir? Türün iki özelliğini metinden kanıtlarla gösteriniz ve metnin neden **makale** sayılamayacağını açıklayınız.

2. Metinde koyu yazılan deyimlerden birinin anlamını yazınız. Ardından babaannenin söylediği atasözünün anlamını ve paragraftaki işlevini açıklayınız. **10 p**

3. “Vitrinler her gün bize göz kırpıyor, ‘Eskisini at, beni al!’ diye sesleniyor.” cümlesindeki söz sanatlarını belirleyiniz. Bu cümlede yalnızca kişileştirme değil, konuşturma da bulunduğunu nasıl anladığınızı açıklayınız. **10 p**

4. Bir öğrenci “Yazar, tamir etmeyi yalnızca para biriktirmenin bir yolu olarak görüyor.” sonucunu çıkarmıştır. Bu çıkarımı metne dayanarak değerlendiriniz. **12 p**

5. Yazar lambayı nasıl onardı? Onarmadan önce hangi güvenlik önlemini almıştır? **10 p**

6. Delinen bir bisiklet iç lastiğini yamamanın adımları **karışık** olarak verilmiştir:

A) Deliğin çevresini zımparayla pürüzlendiriniz.
B) İç lastiği şişirip suya batırarak deliği bulunuz.
C) Deliğin çevresine yapıştırıcı sürüp birkaç dakika bekleyiniz.
D) Dış lastiği jant kenarından ayırıp iç lastiği çıkarınız.
E) Yamayı deliğin üzerine bastırarak yapıştırınız.
F) İç lastiği yerine takıp şişiriniz.

a) Adımları doğru sıraya koyunuz (harflerle yazınız). **6 p**

b) Bir öğrenci A ve C adımlarının yerini değiştirmiştir. Bu değişiklik ne gibi bir soruna yol açar? Açıklayınız. **6 p**

7. *geçen hafta babamla birlikte bisikletimin lastiğini tamir ettik. Babam bana bir kaç şey öğretti: önce lastiği sökmeyi, sonra deliği bulmayı. Tamir bitince 'Artık herşeyi kendin de yapabilirsin' dedi. Bende çok sevindim ve hemen arkadaşım Ece'ye anlattım.*

12 p

Bir öğrencinin yazdığı paragrafta beş yazım ya da noktalama yanlışı vardır. Yanlışları bulup doğrularını yazınız.

8. (1) Lambayı tamir edersek odamız yeniden aydınlanır.
(2) Babam kabloyu buldu, ben onu yerine bağladım.
(3) Lamba eskiydi ama hâlâ çalışıyordu.
(4) Babaannem eski eşyaları özenle saklardı.

a) Cümleleri **yapısına göre** (basit, birleşik, sıralı, bağlı) sınıflandırınız. **8 p**

b) Bir öğrenci 1. cümleyi "Yalnızca bir yüklem çekimli olduğu için basit cümledir." diye sınıflandırmıştır. Hatasını açıklayınız. **4 p**

9. Haber başlığı I: **Parktaki banklar kırıldı.**
Haber başlığı II: **Bir grup genç parktaki bankları kırdı.**

a) Başlıklardaki yüklemlerin özne-yüklem ilişkisine (etken / edilgen) ve nesne-yüklem ilişkisine (geçişli / geçişsiz) göre çatısını yazınız. **4 p**

b) Hangi başlık işi yapanı gizlemektedir? Bir gazeteci bu başlığı neden tercih etmiş olabilir? **3 p**

c) "Okul bahçesine yeni fidanlar dikildi." cümlesini işi yapanı belirterek etken çatılı olarak yeniden yazınız. **3 p**